

ФУДБАЛСКИ САВЕЗ СРБИЈЕ

ПРАВИЛНИК О СУДИЈАМА И СУЂЕЊУ

10. март 2016.

На основу члана 50. Статута Фудбалског савеза Србије (Службени лист ФСС „Фудбал”, ванредни бр. 2/2012 и 8/2014), Одбор за хитна питања ФС Србије, на седници одржаној 10.03.2016. године, донео је

П Р А В И Л Н И К О СУДИЈАМА И СУЂЕЊУ ФУДБАЛСКОГ САВЕЗА СРБИЈЕ

ОПШТИ ДЕО

Члан 1.

Овим Правилником уређују се питања организовања фудбалских судија и инструктора суђења Стручно-струковне организације судија Фудбалског савеза Србије (у даљем тексту: Организација) обезбеђења, усавшавања, напредовања, обавеза, дужности и права судијског кадра, као и друга питања од значаја за деловање и организовање рада Организације у вези са судијама и суђењем Српске лиге, Прве лиге "Србија" и Супер лиге.

Члан 2.

Ради остваривања заједничких циљева и задатака, унапређења суђења и спровођења стручне и опште политике фудбалског спорта и развоја стручних кадрова - судија, у општинским, градским, окружним, подручним регионалним, покрајинским, града Београда и републичкој организацији судија, формирају се стручни органи чији се делокруг рада и задатака регулише правилницима тих организација у складу са Статутом Фудбалског савеза Србије (у даљем тексту: ФСС) и њихових територијалних фудбалских савеза чији је члан та Организација судија.

Категоризација судија и инструктора

Члан 3.

Судије се деле на привремене и сталне.

Привремени судија је судија који може бити одређен само за судију или помоћног судију првенствених и куп утакмица млађих категорија играча и сениорских екипа најнижег степена такмичења.

Сталне судије се деле по стажу, стручној обучености и квалитету вршења дужности у категорије судија, и то: судије треће, друге и прве категорије.

Инструктори се деле на инструкторе треће, друге и прве кате горије.

I - СУДИЈСКА СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЈА

Члан 4.

Судијска комисија

У складу са Статутом ФСС и УЕФА судијском конвенцијом, Извршни одбор ФСС формира Судијску комисију ФСС, која:

- примењује и имплементира Правила игре која издаје ИФАБ као и Правила игре Фудзала које издаје Извршни комитет ФИФА,
- одређује/делегира судије и посматраче суђења за утакмице на такмичењима под окриљем и надлежношћу ФСС и анализира њихов учинак,
- одговорна је за селекцију, едукацију и школовање судија и посматрача суђења Супер лиге, Прве лиге Србија, Српских лига, лига женског фудбала и Фудзал лиге,
- предлаже листе судија и посматрача суђења за сва такмичења под окриљем и надлежношћу ФСС, коју верификује ИО ФСС,
- предлаже кандидате за ФИФА судије,
- стара се о квалитету рада посматрача суђења који се налазе на листама под окриљем и надлежношћу ФСС,

- стара се да адекватне информације буду пружене судијама и посматрачима суђења о појавама као што су намештање резултата и проблеми корупције, тако да свима који су укључени у процес суђења ове информације буду доступне.

Сваки члан Судијске комисије биће задужен за поједине од описаних активности. У складу са појединачним задужењима чланови Судијске комисије ФСС, заједно са Судијским одељењем планирају и припремају едукацију судија и посматрача суђења.

Члан Судијске комисије мора бити инструктор прве категорије, са одличним комуникационим вештинама, склоношћу ка групном раду, који се у свом досадашњем раду истакао и као предавач, са израженим менаџерским способностима на руководећим позицијама у оквиру судијске организације у последњих пет година. Члан Судијске комисије бира се на основу предлога ИО струковне организације судија ФСС (за регионе ИО СОС ФС региона), у складу са УЕФА Судијском конвенцијом и ФИФА Правилником о организовању судија и суђења у асоцијацијама које су ФИФА чланице.

Чланови Судијске комисије бирају се на основу предлога Извршног одбора Струковне организације судија ФСС, а чланови Техничке комисије на основу предлога Извршног одбора Струковне организације судија ФС региона, покрајина и Града Београда.

Члан 5.

Судијска комисија ФСС делегира судије, судије помоћнике, додатне помоћне судије и четвртог судију и за:

- пријатељске - међународне утакмице клубова Прве лиге и Супер лиге Србије уколико се играју на територији ФСС,
- пријатељске утакмице разних селекција ФСС, ако за то добије надлежност од УЕФА и ФИФА,
- стална куп такмичења која се организују у надлежности ФСС,
- за међународне пријатељске утакмице у иностранству, по захтеву националног савеза организатора утакмице,
- помоћне судије, додатне помоћне судије и четвртог судију за званичне утакмице УЕФА и ФИФА по њиховом захтеву,
- за међународне пријатељске турнире млађих категорија које организује ФСС, регионални савези или клубови,
- одобрава буџет који припреми судијско одељење ФСС.

Судијска комисија ФСС за пријатељске утакмице може своје право делегирања судија пренети на нижи орган са овим надлежностима.

Рангирање судија

Члан 6.

Рангирање судија на крају такмичарске сезоне мора се вршити искључиво на стручним основама. У складу са препорукама Судијске конвенције УЕФА пракса по којој је кључни елемент за рангирање просечна оцена није основни критеријум. Листе судија формирају се, пре свега, на основу квалитета приказаног суђења, приказаног стања физичке спреме, на бази перспективности судије, али и других критеријума које у пракси користе ФИФА и УЕФА.

Разлози за напредовање или повлачење са одређене листе, или разлози делегирања или недеlegerања судија и посматрача суђења су потпуно поверљиве природе и морају остати у оквирима Судијске комисије и Судијског одељења и не смеју се јавно саопштавати.

Одлуке из претходног става су коначне.

Подношење извештаја о суђењу, помоћном суђењу и контроли суђења

Члан 7.

Судија је дужан да у року од 48 часова по одиграној утакмици поднесе писани извештај Судијском одељењу надлежног фудбалског савеза.

Приликом израде извештаја судија је обавезан да користи важећу терминологију Правила игре, да детаљно опише инциденте на утакмици и у вези са обављеном дужношћу, да образложи искључење играча као и одстрањења службених лица клубова и да укаже на недостатке у организацији и обезбеђењу утакмице.

Члан 8.

Судије помоћници, додатне помоћне судије и четврти судија утакмице, такође подносе писани извештај уколико је на утакмици и у вези са њом било инцидентата, искључења играча, одстрањења службених лица екипа или је на суђење утакмице уложена жалба у вези са применом Правила игре.

Рок и начин достављања извештаја је исти као и за судије.

Члан 9.

Посматрачи суђења, на посебно утврђеном обрасцу и извештају о контроли суђења достављају у предвиђеном року од 48 сати Судијском одељењу писани извештај о обављеној дужности.

Посматрачи суђења имају обавезу да након утакмице одрже састанак са судијама и у разговору им укажу на све детаље које су приметили, а које ће касније унети у извештај.

Извештај посматрача мора бити поверљив, тако да мора остати у оквиру Судијског одељења и Судијске комисије, са тим што ће извештај бити послат само судијама са појединачне утакмице и то у целисти са оценама посматрача суђења. Судије су дужне да податке из извештаја не износе у јавност.

Судијска комисија је једина надлежна да се стара о квалитету рада посматрача суђења. Имајући то у виду, Судијска комисија, уколико сматра да извештај посматрача није на адекватном нивоу или није потпун, може затражити од посматрача суђења ревизију постојећег извештаја, евентуално указујући на детаље који не од говарају чињеничном стању, а посматрач мора у року од 24 сата доставити ревизију Судијској комисији.

Судијско одељење

Члан 10.

У складу са Судијском конвенцијом УЕФА, све чланице конвенције имају обавезу да формирају Судијско одељење.

Судијско одељење мора имати барем једну особу која је, истовремено, и судијски специјалиста.

Обавезе судијског одељења су да:

- примењује одлуке Судијске комисије,
- помаже Судијској комисији и регионалним техничким судијским комисијама у администрацији, едукацији и развоју суђења,
- помаже и саветује Судијску комисију ФСС о свим судијским питањима, посебно онима која се тичу УЕФА судијске конвенције,
- предлаже, координира и изводи судијску едукацију у сарадњи са Судијском комисијом ФСС,
- предлаже буџет судијске организације,
- сарађује и одржава редовне контакте са УЕФА и ФИФА.

При Судијском одељењу, у складу са Конвенцијом УЕФА, формирају се специјалисти за поједине области, који би радили у оквиру Судијског одељења.

Регионалне струковне организације судија ће своју сарадњу са Судијским одељењем ФСС по питању едукације судија и посматрача суђења, развоја суђења и примене и имплементације нових програма обучавања судија и посматрача суђења спроводити кроз техничку Судијску комисију, коју ће свака регионална струковна организација судија формирати.

Регионална техничка Судијска комисија имаће најмање 5 (пет) чланова, од којих ће један бити председник, и биће задужена за едукацију и анализу суђења на регионалном нивоу, коју ће примењивати у складу са упутствима и плановима усклађеним са Судијским одељењем ФСС. Регионална техничка Судијска комисија формира се од посматрача прве категорије, који су показали склоност ка едукационом раду у оквиру судијске организације, који имају педагошке способности, вештине држања и организовања наставе за различите нивое кандидата и који су се у досадашњем раду доказали као судијски специјалисти. Уколико испуњава све наведене критеријуме, један од чланова може бити и активни судија прве категорије.

Чланови Техничке комисије територијалних организација судија испод нивоа регионалне организације судија могу, под условима предвиђеним у ставу б. овог члана, бити инструктори и судије друге категорије.

Извршни одбор регионалне струковне организације судија бира чланове регионалне техничке Судијске комисије.

II - ЕДУКАЦИЈА И РАЗВОЈ

Члан 11.

Едукација судија обавља се:

- стручним окупљањем и применом одабраних метода наставе,
- провером теоретског знања и физичких способности,
- контролом умешности у суђењу утакмица,
- као и школовањем судијског кадра за инструкторе одређене специјалности и другим формама усавршавања.

Стручне активности судијског кадра подразумевају:

1. Пленарни састанак који је обавезан за све чланове организације. Припрема га и организује извршни одбор надлежне Струковне организације судија. Ови састанци су:

- а) организационог карактера: анализира се стање и проблеми судијског кадра, предлажу мере и доносе закључци,
- б) стручног карактера: разматрају се питања из теорије и праксе суђења на утакмицама.

2. Стручни семинар је обавезан део едукације за судије са листе одређеног степена такмичења. Припрема га и организује Судијска комисија ФСС у сарадњи са Судијским одељењем ФСС или Техничка комисија надлежне регионалне струковне организације судија.

Семинари се одржавају четири пута у току такмичарске сезоне за Супер и Прву лигу Србија, и то обавезно пред почетак јесење и пролећне полусезоне а за остале лиге, минимално, два пута годишње, у виду:

- стручне анализе са приказом квалитета судија и суђења,
- стручне информације о евентуалним изменама и допунама Правила игре и прописа у вези са организацијом фудбалских такмичења,
- стручне наставе о актуелним елементима из области Правила игре са инструкцијама за примену,
- стручних провера теоријског знања, физичких способности и здравственог стања.
- као и све друге теме и области предвиђене УЕФА судијском конвенцијом, Анекс Б, поглавље Ф.

Провера теоретског знања судија и посматрача обавља се најмање једном годишње. Спроводи је трочлана комисија коју именује надлежни ИО струковне организације судија у сарадњи са Судијским одељењем, а врши се тестирањем или на други начин, према одлуци ИО струковне организације судија. Судија који не задовољи на провери теоретске спремности, има право на поновну проверу после 30 дана.

Уколико на поновној провери не задовољи скида се са листе. Судија који из оправданих разлога не дође на проверу биће само још једном позван на проверу.

Физичка спремност судија постиже се редовним тренинзима које организују организације судија општина и градова. Тренинзи су обавезни. Провера физичке спремности обавља се најмање два пута годишње, а спроводи је Судијско одељење, преко своје комисије од најмање шест чланова. Провера је обавезна за све судије на листама свих рангова такмичења. Судијска комисија може повремено да врши проверу физичке спремности из своје надежности, када оцени да за то има потребе. Провера физичке спремности судија врши се по тесту који на предлог фитнес инструктора утврђује ИО струковне организације судија. Пре него што приступи провери физичке припремљености судија мора бити лекарски прегледан од стране здравствене комисије струковне организације судија. Судија који не задовољи на провери физичке припремљености, има право провере поново после најмање 30 дана. Уколико на поновној провери не задовољи, скида се са листе. Судија који из оправданих разлога не дође на проверу биће само још једном позван на проверу.

Судија који телесном масом у односу на висину не задовољава критеријум здравствене комисије струковне организације судија, има могућност да у року до 30 дана усклади своју масу са висином, у супротном биће скинут са листе.

Школе за фудбалске судије

Члан 12.

Организација надлежног савеза и матичне Струковне организације судија у складу са усвојеним јединственим националним програмом полагања испита за фудбалске судије организује школу за фудбалске судије.

Судија, који заврши школу суђења Фудбалског савеза Србије, тачније градског или општинског савеза, добија звање привременог фудбалског судије.

У школу суђења може бити уписано само лице које је напунило 16 година живота.

Едукација посматрача суђења

Члан 13.

Током такмичарске сезоне неопходно је одржати два заједничка семинара судија и посматрача суђења одређеног степена такмичења.

Судијско одељење има обавезу да за све нове посматраче суђења, који се налазе на листама под окриљем ФСС одржи уводни семинар, на којима ће их:

- упознати са методама подучавања,
- модерним технологијама и њеним применама у подучавању,
- практичним вежбама,
- вештинама комуникације.

Едукација инструктора се мора одвијати у складу са УЕФА судијском Конвенцијом, Анекс Б, поглавље Г.

Талент - ментор програм

Члан 14.

Циљеви и задаци талент - ментор програма су:

а) да континуирано прати одређени број судија и судија помоћника који квалитетом исказују перспективност на листама Српске лиге, Прве лиге и Супер лиге Србије.

б) да својим знањем и искуством помаже стручном усавршавању судија и судија помоћника тиме што ће:

- отклањати њихове недостатке и уочене слабости у суђењу или помоћном суђењу,

- уједначавати критеријуме суђења,
- преносити савремене методе које су садржане у инструкцијама и препорукама Међународног БОРДА, ФИФА, УЕФА и организације у њиховој примени у суђењу и помоћном суђењу,
- да судије и судије помоћници убрзано подижу квалитет и брже напредују, чиме се подмлађују листе и врши квалитетна припрема кандидата за међународне судије,
- да иницира и сарађује при увођењу менторске функције и на ниже лиге и на већи број перспективних судија и судија помоћника, посебно на лигама из којих се обнављају листе Српске лиге.

Талент - ментор програм води координатор програма, и он се мора спроводити стриктно по упутствима из Судијске конвенције УЕФА.

Координатора програма за први и други ниво програма бира ИО струковне организације судија ФСС, а координатора програма за трећи ниво програма бира ИО струковне организације судија региона.

Предлог кандидата и ментора за први ниво програма одобрава Судијска комисија ФСС, на предлог координатора програма на основу стручних, техничко-тактичких квалитета судија, перспективности судије, на бази резултата постигнутих на физичким проверама.

Предлог кандидата и ментора за други ниво програма одобрава ИО струковне организације ФСС на предлог координатора програма.

Предлог кандидата и ментора за трећи ниво овог програма одобрава ИО регионалних струковних организација на предлог координатора програма уз сагласност техничке судијске комисије регионалних струковних организација.

Ментори се селектирају из групе инструктора који поседују одличне комуникационе вештине, имају способност да изађу у сусрет потребама судија, имају одличне интерперсоналне способности, истичу се у раду приликом посматрања утакмица и имају добро знање Правила игре и редовно се изграђују и едукују на том пољу.

Ментори за први и други ниво морају бити инструктори прве категорије.

Критеријуме за остваривање права ради учешћа у Талент - ментор програму прописује ИО струковне организације судија ФСС и чини саставни део овог Правилника.

Судије у другом нивоу Талент - ментор програма ради континуираног развоја и подизања квалитета суђења би требало да имају адекватан број утакмица на лигама млађих категорија ФСС, а требало би омогућити и најталентованијим судијама трећег нивоа Талент - ментор програма да суде бар једну утакмицу лига млађих категорија ФСС, у договору комесара за суђење тих лига ФСС и координатора трећег и другог нивоа Талент - ментор програма.

Национални фитнес инструктор

Члан 15.

Националног фитнес инструктора бира Извршни одбор струковне организације ФСС.

Национални фитнес инструктор задужен је да води и прати фитнес програм свих судија и помоћних судија на националном нивоу, а у његовом раду би требало да му помажу регионални фитнес инструктори.

Национални фитнес инструктор мора бити квалификован (завршен факултет за физичку културу или сродни, или да има лиценцу за фитнес инструктора) за тај посао и мора имати теоретско знање у вези са модерним фитнес методама тренинга уз обавезно знање писаног и говорног енглеског језика.

Основни задаци су му да:

- блиско сарађује са судијским одељењем на разради, координацији и пружању судијских фитнес програма,
- израђује стандарде и реалистичан систем фитнес бодовања на националном нивоу који ће одобрити Судијска комисија и бити примењен на регионалним нивоима, који не покрива ФИФА фитнес тест,

- изграђује мрежу регионалних фитнес тренера са којима се састаје бар једанпут годишње ради размене информација и ради на њиховој едукацији и провери њиховог знања и контроли њиховог рада о чему подноси извештај судијском одељењу,
- сарађује са УЕФА фитнес тренерима по свим питањима из овог домена,
- прати детаљно физичку спремност судија и помоћних судија Супер лиге и Прве лиге Србија, идентификујући оне којима је потребна помоћ у унапређењу форме у чему им помаже,
- сарађује са РАП фитнес инструкторима,
- похађа РАП фитнес семинаре, активно учествујући у мрежи европских фитнес инструктора.

Лекарски преглед

Члан 16.

Судија који се налази на листи за суђење или за помоћно суђење, мора бити лекарски прегледан пре почетка јесење и пролећне сезоне у складу са Правилником о медицинској заштити чланова ФСС.

Судија који се не подвргне лекарском прегледу или нема адекватну медицинску дозволу која потврђује способност за суђење не може бити делегиран за суђење утакмице. Лекарске прегледе врше здравствене комисије надлежних организација судија,

Поновни лекарски преглед, за судије који се нису подвргли прегледу или нису добили потврду о способности за суђење, поново се може обавити по истеку рока који одреде здравствене комисије Струковне организације судија.

Боловање

Члан 17.

Судија који се налази на боловању из личних разлога, не може у том периоду судити утакмицу.

Мировање стажа

Члан 18.

Судија или инструктор, који се налази под суспензијом надлежног фудбалског органа или против кога се води кривични поступак за кривична дела, не може остваривати своја права у организацији судија до окончања поступка.

Члан 19.

Судија који је привремено прекинуо суђење због дужег боловања, привременог рада у иностранству, активног играња фудбала и усавршавања, може бити поново увршћен на листу судија оног степена такмичења, на којој је био пре привременог прекида суђења уз предходну одлуку Извршног одбора струковне организације по престанку разлога због којих је привремено прекинуо суђење.

ОГРАНИЧЕЊА

Судија - инструктор - тренер

Члан 20.

Судија или инструктор који врши дужност тренера или помоћног тренера не може обављати судијску дужност на утакмицама било ког ранга такмичења.

Судија активни играч

Члан 21.

Активан играч клуба може полагати испит за судију, али не може судити утакмице такмичења у којима учествују екипе његовог клуба.

Судије Прве лиге Србија и Супер лиге не могу бити активни играчи било ког ранга такмичења.

Судија - активни играч који је добио црвени картон на утакмици на којој је наступао као играч аутоматски се налази под суспензијом и не може судити док му не истекне суспензија.

Судија и инструктор - функционер у фудбалском клубу

Члан 22.

Судија или инструктор ангажован аматерски или професионално у фудбалском клубу у било ком облику не може вршити функцију судије или посматрача на утакмицама истог ранга на коме се налази клуб у којем обавља дужност или на непосредно нижем или вишем рангу у односу на клуб у којем обавља функцију.

Судија - функционер судијског органа у фудбалској организацији

Члан 23.

Активни судија може бити члан извршних одбора фудбалских савеза на нивоу општинских и окружних, односно подручних савеза, само уколико на том нивоу обавља функцију председника струковне организације судија и уколико у том органу представља Струковну организацију судија.

Родбински везе - повезана лица

Члан 24.

Судија, судија помоћник и инструктор или делегат-инструктор, који су у блиским родбинским везама (односно родитељ - дете), могу обављати наведене дужности, али због сукоба интереса најмања разлика између листа на којима се налазе мора бити један степен вишег и један степен нижег такмичења, што подразумева ранг на коме се налази једно од повезаних лица.

Инструктори из претходног става, не могу вршити функције комесара суђења, члана судијске комисије или члана судијске техничке комисије, тачније за оне органе који делегирају и анализирају рад судија на нивоима такмичења наведеним у претходном ставу.

Инструктори суђења, ни по ком основу, не могу вршити било какву контролу утакмица на рангу на коме се налазе особе са којима су у родбинској вези - повезана лица, нити могу бити у извршним телима лига или било којим комисијама судијске организације на рангу на коме се налазе особе са којима су у родбинској вези.

О поштовању ограничења из чл. 20, 21, 22, 23. и 24. Правилника по службеној дужности воде бригу ИО струковних организација судија који предлажу листе службених лица, као и Судијска комисија ФСС.

Члан 25.

Судије или инструктори који се налазе на листама под окриљем ФСС не смеју бити запослени у спортским кладионицама нити са њима остваривати било какав вид професионалног односа нити било каквог другог односа.

РЕАКТИВИРАЊЕ

Члан 26.

Судија или инструктор коме је уважена оставка на судијско звање, или судија који је био осуђен од стране надлежног суда за кривична дела, или је био одстрањен одлуком дисциплинског органа из фудбалске организације, па је касније рехабилитован, може поднети молбу за враћање у чланство Струковне организације судија уз обавезно мишљење надлежног фудбалског савеза.

О молби за реактивирање одлучује надлежна судијска организација.

Престанак суђења

Члан 27.

Судија аутоматски престаје да суди у следећим случајевима:

а) подношењем оставке,

- б) по истеку такмичарске године, у којој је навршио 46. годину живота,
- в) ако је кажњен доживотном забраном вршења функције у фудбалском спорту и
- г) на основу правоснажне пресуде суда због кривичног дела нечасне природе.

Превођење судије у инструкторе

Члан 28.

По престанку суђења, на писани захтев, судија ће бити преведен у инструктора, и то:

- а) бивши међународни и савезни судија - судија прве категорије који је водио утакмице савезних лига, Супер лиге Србије и Прве лиге Србија биће преведен у инструктора прве категорије,
- б) бивши савезни судија - судија прве категорије који није водио утакмице савезних лига и Прве лиге Србије и републички судија друге категорије, који је водио утакмице Српске лиге, биће преведен у инструктора друге категорије,
- в) бивши судија треће категорије као и републички судија - судија друге категорије, који није водио утакмице Српске лиге, биће преведен у инструктора треће категорије.

Превођење у инструкторе треће категорије врше општинске и градске организације Струковне организације судија, уз претходно добијену сагласност окружних и подручних струковних организација судија. Критеријуме и поступак о превођењу у звање инструктора утврђује се посебним упутством кога доноси ИО организације.

Члан 29.

По престанку активног суђења, судија који је одлуком надлежног органа преведен у инструктора права остварује у Струковној организацији судија општине, као равноправан члан, у складу са Општим правилником Струковне организације судија Србије.

Члан 30.

Судијски инструктор прве категорије може вршити дужност:

- а) стручног посматрача суђења на утакмицама Прве лиге или Супер лиге Србије и нижег степена такмичења, уколико га надлежни орган, у складу са овим Правилником и својим прописима, уврсти на одговарајућу листу посматрача.
- б) стручног предавача - наставника на школама и семинарима за стварање нових и унапређење постојећих судија, као и испитивача на испитима за судије почетнике и за стицање виших судијских звања - категорија: друге и прве категорије, уколико се оспособи за те дужности, и
- в) обављати и друге послове и задатке предвиђене овим Правилником, провере теоријског знања и физичке спремности, као и друге задатке стручног карактера, у складу са прописима надлежних органа организације.

Дужност из овог члана не може вршити инструктор, који је као судија или инструктор кажњаван за дела нечасне природе.

Инструктори - предавачи

Члан 31.

У складу са УЕФА Судијском конвенцијом формира се категорија инструктора - предавача, од инструктора прве категорије чија обавеза је да буду предавачи на семинарима и другим видовима едукације, а могу бити активни и као ментори у оквиру талент - ментор програма. Формирање ове листе мора бити у складу са Анексом А, поглавље 3 УЕФА судијске конвенције.

Инструктор прве категорије из претходног става, који се бави теоретским радом, пролази одговарајућу обуку чиме стиче звање инструктора прве категорије - предавача.

III - ЛИСТЕ СУДИЈА

Члан 32.

За утакмице Прве лиге и Супер лиге Србије утврђују се листе за суђење и листе за помоћно суђење, посебно за сваку лигу, и то најкасније 20 (двадесет) дана пред почетак такмичарске сезоне.

Судија са листе за Супер лигу и Прве лиге Србија може бити ангажован за суђење нижих степена такмичења. Судије које на Супер и Првој лиге Србије имају пропусте у суђењу у току првенства, у обавези су да прихвате суђење утакмица нижих степена такмичења на која буду делегирани. Изузетно судија са листе Прве лиге Србије може бити ангажован за суђење утакмице Супер лиге Србије или као додатни помоћни судија на утакмицама Супер лиге Србије, а судија са листе Српске лиге може судити утакмице Прве лиге Србије када то, по оцени Судијске комисије ИО ФСС, захтевају интереси ФСС или у циљу унапређења судије и суђења.

Обнављање листе судија Супер лиге врши се попуњавањем са непосредно ниже листе, и то минимално двојице судија или адекватним бројем судија који су у претходним сезонама показали висок и уједначен квалитет суђења. У складу са тим, двојица судија Супер лиге, који су приказали неуједначен квалитет суђења током сезоне, ће бити брисани са листе судија Супер лиге.

Обнављање листе помоћних судија Супер лиге врши се попуњавањем са непосредно ниже листе, и то минимално двојицом помоћних судија или адекватним бројем судија који су у претходним сезонама показали висок и уједначен квалитет суђења. Број помоћних судија који ће попунити Супер лигу мора омогућити несметано делегирање наведеног ранга, а узимајући у обзир Судијску конвенцију УЕФА која предвиђа да помоћне судије највишег ранга такмичења морају имати приближно до 20 утакмица у такмичарској сезони.

Избор судија - кандидата за прелазак са листе Српских лига на листу Прве лиге Србија врши се искључиво из Талент - ментор програма ФСС, и то од кандидата који су завршили програм другог нивоа или се тренутно налазе у програму, и то минимално по један кандидат са листе судија и помоћних судија са сваке групе Српских лига, осим у изузетним случајевима када кандидата може да предложи и ИО струковне организације судија на основу успешности у протеклом периоду.

Њихову селекцију врши Судијска комисија ФСС.

Координатор програма обавештава Судијску комисију о успешности свих кандидата учесника програма на основу извештаја ментора, а Судијска комисија на бази свих доступних информација врши селекцију судија и помоћних судија за прелазак на Прву лигу Србија.

Услови за формирање листа судија

Члан 33.

На листу судија и судија помоћника Прве лиге и Супер лиге Србије на предлог Судијске комисије Извршног одбора ФСС, може се уврстити судија прве категорије који поред траженог квалитета испуњава и следеће услове:

а) Супер лига Србије:

- судија за суђење који на дан 1. јула године у којој се утврђују листе није старији од 46 година (уколико се већ налази на листи), односно 38 година (ако први пут долази на листу) и у претходној такмичарској години судио је најмање 10 утакмица Прве лиге,
- судија помоћник који на дан 01. јула године у којој се утврђује листа није старији од 46 година, уколико се већ налази на листи за суђење или помоћно суђење, односно 38 година ако први пут долази на листу, а у претходној такмичарској години био најмање 10 пута судија помоћник на утакмицама Прве лиге Србије.
- да у претходној такмичарској години није пао на теоретској или физичкој провери.

б) Прва лига "Србија"

- судија за суђење који на дан 1. јула године у којој се утврђују листе није старији од 46 година (уколико се већ налази на листи), односно 32 године (ако први пут долази на листу), а напунио је минимум 23 године живота, и у претходној такмичарској години судио је најмање 10 утакмица Српске лиге,
- судија помоћник који на дан 1. јула године у којој се утврђује листа није старији од 46 година (уколико се већ налази на листи), односно 32 године (ако први пут долази на листу), а напунио је минимум 23 године живота, и у претходној такмичарској години био најмање 10 пута судија помоћник, на утакмицама Српске лиге.
- да у претходној такмичарској години није пао на теоретској или физичкој провери.

Судија Супер и Прве лиге "Србија" који се налази на листи суђења не може прећи на листу за помоћно суђење, нити судије са листе за помоћно суђење могу прећи на листу за суђење на истом и вишем рангу.

Услови за предлог међународних судија

Члан 34.

На листама међународних судија ФИФА коју на предлог националних фудбалских савеза, утврђује Судијска комисија ФИФА у оквиру постављених услова, Судијска комисија Извршног одбора ФСС предлаже Извршном одбору ФСС судију прве категорије који испуњава прописане услове у складу са захтевима Судијске комисије ФИФА.

Уз све захтеве ФИФА, Судијско одељење ФСС има обавезу да организује полагање испита из енглеског језика за све потенцијалне кандидате и да о резултатима испита обавести Судијску комисију ФСС.

Предлог за листе међународних судија, коју верификује Извршни одбор ФСС, подноси се до рока који одреди ФИФА.

Уместо ФИФА судије који у року од 3 (три) такмичарске године не напредује из почетне категорије у вишу категорију, или из више категорије сиђе у почетну категорију, предлаже се нови кандидат.

Листа судија Српске лиге

Члан 35.

За суђење утакмица Српске лиге утврђују се листе за суђење и листе за помоћно суђење, посебно за сваку групу.

Листе судија и помоћних судија формирају се према броју клубова у свакој групи, тако да на сваки клуб долази оптималан број судија и помоћних судија. Оптималан број судија одређује Судијска комисија ФСС.

На листи судија Српских лига могу се наћи, ван квоте, и судије жене, и то максимално по четири на листи суђења и четири на листи помоћног суђења.

Листе су отворене, тако да судија са више листе може да суди утакмице Српске лиге.

Листе судија и помоћних судија Српских лига предлаже ИО струковне организације судија региона, покрајина и Града Београда и прослеђује их ИО ФС региона, покрајина и Града Београда и ИО ФСС на верификацију .

Члан 36.

На листу судија за утакмице Српске лиге може се уврстити судија који има звање судије друге и прве категорије. Спремност за суђење утакмица Српске лиге судија доказује поред звања одређене категорије, квалитетом, провером здравствене способности, теоретског знања и физичке спремности.

Члан 37.

Надлежни судијски орган, кога именује извршни одбор фудбалског савеза надлежног региона врши следеће послове:

- делегира судије на утакмице Српске лиге.

Комесара за делегирање судија именује ИО ФС региона, покрајина и Града Београда на предлог ИО СОС ФС региона покрајина и Града Београда.

Увид у квалитет судије надлежни орган за делегирање судија Српске лиге, има преко непосредног посматрања суђења на појединим утакмицама, на основу извештаја стручних посматрача суђења, и уз стручну анализу суђења коју спроводи орган кога овласти ИО ФСС.

Надлежни орган који спроводи анализу суђења на утакмица Српских лига комуницира и саопштава своје одлуке Судијском одељењу ФСС, у складу са одредбама члана Статута ФСС.

Члан 38.

На листу за суђење утакмице Српске лиге може бити увршћен судија који поред квалитета испуњава и следеће услове:

- да на дан 1. јула није старији од 28 година (уколико први пут долази на ову листу), а да је напунио минимум 21 године живота,
- да је судио најмање 15 првенствених утакмица, а ако се предлаже на листу за помоћно суђење да је обавио дужност судије помоћника на најмање 15 првенствених утакмица на непосредно нижем степену такмичења - лиги из које се обнавља Српска лига,
- да је на непосредно нижим лигама из које се обнавља Српска лига судио утакмице и провео на тој листи најмање једну целу такмичарску сезону,
- да у претходној такмичарској години није оцењен са оценом неприхватљиво суђење,
- да у претходној такмичарској години није кажњаван због пропуста у примени Правила игре,
- да у предходној такмичарској години није пао на теоретској или физичкој провери.

Члан 39.

За листу судија за суђење утакмица Прве лиге у фудзалу примењују се одредбе из претходног члана, уз услов да судија на дан доласка на листу (први пут) није старији од 35 година.

Начин и услови за стављање и скидање судија са листа за суђење Српске лиге

Члан 40.

Извршни одбор регионалних, покрајинских и ФС Београда на предлог извршних одбора Струковне организације судија врши скидање судије са листе из следећих разлога:

- неуједначеност квалитета суђења,
- кадровске политике,
- кажњавања због учињених дисциплинских прекршаја од надлежног дисциплинског органа казном забране суђења или вршења функција у фудбалском спорту дуже од три месеца.

Члан 41.

Ако због лоше приказаног квалитета суђења на утакмицама Српске лиге судија буде изостављен са листе, он се може вратити на ту листу зависно од успешности суђења утакмица на нижем рангу уколико то одговара кадровској политици Струковне организације судија, са тим да може само још једном да буде враћен на листу за утакмице Српске лиге.

Члан 42.

Са листа за суђење и помоћно суђење аутоматски силази судија који:

- у току такмичарске године наврши 34 година живота,
- је провео десет такмичарских сезона на листи Српске лиге,
- кажњен правоснажном пресудом суда казном затвора због дела нечасне радње или временском казном надлежног дисциплинског фудбалског органа забране вршења дужности судије или обављања функција у фудбалском спорту дуже од три месеца.

Судија који у току такмичарске године наврши године старости предвиђене овим чланом остаје на листи за суђење Српске лиге до краја такмичарске године.

Са листе за суђење утакмица непосредно нижих лига из којих се обнавља Српска лига, судија аутоматски силази када у току такмичарске године наврши 33 године живота.

Члан 43.

Судија који се због неуспешног суђења изоставља са листе за суђење или помоћно суђење Прве лиге Србије, не мора се аутоматски уврстити на листу за суђење или помоћно суђење утакмица Српске лиге, о чему одлуку доноси Извршни одбор регионалних, покрајинских или ФС Београда на предлог Извршног одбора Струковне организације судија тих савеза.

Члан 44.

Судија који се налази на листи за утакмице Српске лиге, Прве лиге и Супер лиге Србије мора да суди најмање четири контролисане и оцењене првенствене утакмице, од којих најмање по две у сезони јесен - пролеће ако нема других сметњи због којих је паузирао.

Листа судија зонских - покрајинских и нижих лига

Члан 45.

На листе судија за суђење утакмица зонских - покрајинских лига са којих се непосредно обнављају листе за Српску лигу, може уврстити судију који поред одређеног квалитета испуњава и следеће услове:

- да није старији од 26 година (уколико први пут долази на ову листу),
- да није млађи од 19 година у години у којој долази на листу,
- да има звање судије друге или прве категорије,
- да је квалитетно судио најмање 15 првенствених утакмица на непосредно нижим лигама из којих се обнављају зонске-градске, регионалне и покрајинске лиге, а судија, бивши играч, мора да има најмање десет одсуђених утакмица на овој лиги,
- да је у непосредно нижој лиги судио утакмице и на тој лиги провео најмање једну целу такмичарску сезону,
- да у претходној такмичарској години није пао на теоретској или физичкој провери.

Коначне листе зонских и нижих лига верификује ИО регионалних ФС, на предлог ИО регионалне струковне организације судија.

Регионалне струковне организације судија имају обавезу да формирају регионални Талент - ментор програм, тако да се почев од сезоне 2015./16. на листу Српске лиге могу уврстити само судије које су биле у Талент - ментор програму трећег нивоа, минимално једну такмичарску сезону.

Обавеза судија при суђењу утакмица

Члан 46.

Судија је дужан да суди утакмицу за коју га одреди надлежни орган за делегирање службених лица, потом да се стара о доследној примени Правила игре, одлука ФСС уз Правила игре и прописа који се односи на такмичење и усвојених јединствених критеријума за суђење утакмица.

Члан 47.

Давање изјава судија и посматрача суђења о суђењу утакмица које се играју под надлежношћу ФСС у средствима јавног информисања представља прекршај који се санкционише одредбама Дисциплинског правилника ФСС.

Члан 48.

Делегирани судија, судије помоћници, додатне помоћне судије и четврти судија су дужни да најкасније 60 до 90 минута (у зависности од степена такмичења) пре времена одређеног за почетак утакмице дођу на игралиште и благовремено се припреме и на време изађу на терен и означе почетак утакмице.

Члан 49.

Судија, судије помоћници, четврти судија и додатне помоћне судије су дужни да пре почетка утакмице обаве све радње пред виђене Правилима игре, одлукама Међународног БОРДА, одлукама и прописима о такмичењима ФСС, односно пропозицијама такмичења.

Члан 50.

Судија је обавезан да утакмицу суди у судијској опреми која је званична опрема Струковне организације судија ФСС.

На судијској опреми из става 1. овог члана дозвољено је рекламирање, у складу са одлуком ИО СОС ФСС, односно СОС ФС региона, покрајина и Града Београда.

Члан 51.

Судија, судија помоћник, делегат - инструктор - посматрач који наплати веће трошкове или накнаду него што има право по трошковнику, учинио је прекршај из Дисциплинског правилника ФСС, а обавезан је да више наплаћени износ трошкова врати клубу.

За учињени прекршај сноси одговорност по одредбама Дисциплинског правилника ФСС.

Накнада за стручан рад

Члан 52.

Судији и инструктору за обављање стручних послова: рада у испитним комисијама, провери теоријског знања и физичке спремности судија, као и рад на спровођењу едукације припада одговарајућа накнада.

Ако судија или инструктор ове дужности и послове врши ван свог места боравка припадају му и путни трошкови у складу са одлуком ИО ФСС.

Одлуку о висини накнаде за обављање стручних послова, из става 1. овог члана на предлог ИО СОС, доноси ИО ФСС.

Накнаде трошкова за обављање службених дужности на утакмицама

Члан 53.

Судија, помоћни судија, додатни помоћни судија и четврти судија ангажовани на утакмицама, као и делегат-инструктор или посматрач суђења, имају право на одређену накнаду за обављање службене дужности.

Висину накнаде, из претходног става, утврђује Извршни одбор ФСС.

Када службено лице обавља дужност ван места становања, поред одређене накнаде наплаћује и путне трошкове према трошковнику који утврђује Извршни одбор ФСС.

Уколико службено лице обавља дужност на утакмици клубова различитог ранга, накнада се наплаћује према рангу организатора утакмице - куп утакмице.

Извештавање о спречености суђења утакмице

Члан 54.

Судије су дужне да благовремено и писменим путем обавесте орган за делегирање службених лица ФСС, ако су спречени из било ког разлога, да неће моћи да суде утакмицу.

Члан 55.

Судија, који из оправданих разлога не може да обави дужност за коју је делегиран, дужан је да откаже суђење писмено, електронском поштом, а у изузетно оправданим случајевима отказ се може саопштити телефонским путем и то 24 часа пре времена утврђеног за почетак утакмице.

Рок из става један овог члана подразумева обавезу судије да обавештење о отказу суђења мора бити код органа за делегирање службених лица до рока из претходног става.

Отказ мора бити писмено образложен.

Уколико судија два пута неоправдано откаже суђење утакмице, аутоматски се брише са листе суђења.

Контрола суђења

Члан 56.

Контролу врши инструктор који се налази на листи посматрача најмање истог степена такмичења на којој се налази судија, чије се суђење контролише.

Систем контроле суђења је јединствен на целој територији ФСС.

У одређеним случајевима, када то захтева ситуација у такмичењу и интерес судијског органа надлежног савеза, може се одре дити посебна контрола ради увида у вршењу дужности судије и посматрача суђења.

Начин вршења контроле прописује упутством Извршни одбор Струковне организације судија Србије на основу општих смерница за контролу суђења ФИФА и УЕФА.

Оцењивање квалитета суђења на утакмицама Српске лиге врши делегат-инструктор или инструктор.

Судијска комисија ФСС утврђује адекватну санкцију за судију или судију помоћника за Прву лигу и Супер лигу Србије.

Оцене делегата и посматрача - инструктора суђења са утакмица Српске лиге анализира орган кога именује Судијска комисија ИО ФСС.

Листе стручних посматрача - суђења

Члан 57.

За стручну контролу суђења и оцењивања квалитета суђења утакмица Супер лиге и Прве лиге "Србија", на основу одредаба овог Правилника, Судијска комисија Извршног одбора ФСС, формира листу стручних посматрача суђења за сваку лигу посебно коју верификује Извршни одбор ФСС.

Посматрач суђења не сме бити старији од 70 година у такмичарској сезони у којој се предлаже за листу посматрача суђења Супер лиге и Прве лиге Србија.

По правилу, без обзира на стечену категорију, инструктор може бити стручни посматрач суђења максимално на највишем рангу на којем је обављао дужност судије или помоћног судије, као и на нижим ранговима такмичења за које испуњава услове

Инструктор прве категорије који је то звање стекао као судија, односно помоћни судија, може бити ангажован на листи посматрача суђења Супер лиге само ако испуњава следеће услове:

- ако је био интернационални судија Елит, Прве или Друге групе, или је био интернационални судија и помоћни судија који је обављао дужност на утакмицама Светског и Европског првенства, Олимпијским играма и утакмицама групне фазе Лиге шампиона и Лиге Европе, или
- ако је био интернационални судија почетне категорије, са тим да је провео као посматрач најмање једну годину на Првој лиги Србије, или
- ако је био интернационални помоћни судија 5 (пет) такмичарских сезона, са тим да је провео као посматрач најмање једну годину на Српској лиги и једну годину на Првој лиги Србије.
- ако је на Супер лиги провео најмање 5 (пет) такмичарских сезона као судија, односно 8 (осам) такмичарских сезона као помоћни судија, са тим да је провео као посматрач најмање једну годину на Српској лиги и једну годину на Првој лиги Србије.

Инструктор прве категорије који је то звање стекао као судија или помоћни судија може бити ангажовани на листи посматрача суђења Прве лиге "Србија" само ако се на том рангу налазио минимално 5 (пет) такмичарских сезона и:

- ако има услове за Супер лигу.
- ако је на Првој лиги "Србије" провео најмање 5 (пет) такмичарских сезона као судија, односно 8 (осам) такмичарских сезона као помоћни судија, са тим да је провео као посматрач најмање једну годину на Зонској лиги и једну годину на Српској лиги.
- ако је провео најмање 5 (пет) такмичарских сезона на Супер лиги као помоћни судија, с тим да је провео као посматрач најмање једну годину на Зонској лиги и једну годину на Српској лиги. Инструктор прве категорије који је то звање стекао као судија или помоћни судија, односно инструктор друге категорије, може бити ангажован на листи посматрача осталих лига:
  - ако испуњава услове за Супер и Прву лигу из става 3, 4. и 5. овог члана,
  - ако је провео најмање 5 (пет) такмичарских сезона као судија на лиги на којој треба да обавља дужност, са тим да је провео као посматрач најмање једну годину на непосредно нижем рангу такмичења.
  - ако је провео најмање 5 (пет) такмичарских сезона као помоћни судија на непосредно вишем рангу, са тим да је провео као посматрач најмање једну годину на непосредно нижем рангу такмичења.

Члан 58.

На листу стручног посматрача суђења не може бити стављен инструктор:

- који је, као активни судија, био скинут са одговарајуће листе одређеног степена такмичења због тежих пропуста у суђењу (уколико је судија или помоћни судија скинут са листе због озбиљних пропуста и грешака у суђењу које су утицале на регуларност такмичења које су резултирале дужом паузом у суђењу пре скидања са листе),
  - који није задовољио на провери здравствене способности,
  - који је као судија, или као инструктор, кажњаван за дела нечасне природе,
  - који није активан у својој организацији, уз проверу и сагласност ИО струковне организације судија ФС региона, покрајина и Града Београда.

Члан 59.

Посматрач суђења са листе вишег степена такмичења може бити одређен да врши контролу суђења утакмица и нижих степена такмичења.

Делегати инструктори Српске лиге

Члан 60.

Предлог листе делегата инструктора утврђује извршни одбор Струковне организације судија надлежних регионалних, покрајинских савеза и ФС Београда које достављају на верификацију надлежном регионалном Фудбалском савезу.

Предлог посматрача суђења Српских лига сачињава регионална струковна организација и прослеђује га Струковној организацији судија ФСС на даљу надлежност. Листе посматрача суђења Српских лига верификује ИО ФСС.

Члан 61.

На листу делегата инструктора за утакмице Српске лиге може се уврстити инструктор који испуњава следеће услове:

- да није старији од 60 година (ако се први пут ставља на листу),
- да га је Здравствена комисија прогласила здравствено способним за вршење наведене дужности,
- да је као активни судија или помоћни судија судио најмање тај ранг такмичења или виши степен такмичења пет такмичарских сезона,
- да је успешно положио проверу из теоријског знања.

Инструктор који се налази на листи делегата инструктора за утакмице Српске лиге, аутоматски силази са листе када у току такмичарске године наврши 70 година живота.

Члан 62.

Комесари за делегирање судија Српских лига бирају се из редова инструктора прве категорије.

IV - ОПШТИ УСЛОВИ ЗА СТИЦАЊЕ ЗВАЊА СУДИЈЕ ДРУГЕ И ПРВЕ КАТЕГОРИЈЕ

Члан 63.

Полагање испита за судију друге и прве категорије спроводи Испитна комисија Извршног одбора Струковне организације ФСС.

Судија може бити преведен само за једну категорију и не може бити враћен у нижу категорију.

Члан 64.

Звање судија друге и прве категорије стиче се полагањем посебног испита. Испит за звање судије друге и прве категорије организује и спроводи испитна комисија.

Испитну комисију из става 1. овог члана именује Судијска комисија ФСС. Испитна комисија одређује комисије за проверу теоретског (3 члана) и практичног дела испита (2 члана).

Чланови испитних комисија се бирају са листе инструктора, коју утврђује извршни одбор организације.

Испитна комисија обавезна је да води записник о испиту.

Члан 65.

Кандидат за судију друге и прве категорије, подноси молбу пријаву за полагање испита организацији судија округа - региона, града, са тим да молба - пријава буде достављена испитној комисији организације најкасније до 31. јула, односно 31. јануара.

Члан 66.

Молба - пријава за полагање испита за стицање звања судије друге и прве категорије подноси се по посебном протоколу кога утврђује испитна комисија. Уз молбу - пријаву за полагање испита кандидат је обавезан да приложи уверење о здравственом стању и способностима за вршење дужности фудбалског судије. Уверење издаје овлашћена здравствена установа на обрасцу Здравствене комисије организације.

Члан 67.

Секретар испитне комисије утврђује исправност и веродостојност приспеле документације. Уколико је документација непотпуна и из ње се не може закључити да кандидат испуњава прописане услове, молба - пријава се враћа организацији судија која је пријавила кандидата, са остављеним роком од осам дана у којем су дужни да изврше допуну документације.

Кандидату који не испуњава услове, молба - пријава се не прихвата и о томе се кандидат обавештава преко Струковне организације судија која је поднела молбу - пријаву, а приложена документација биће враћена.

Члан 68.

Председник и секретар испитне комисије утврђују који кандидат испуњава услове за полагање испита, сачињавају списак кандидата. У сарадњи са судијским одељењем одређују датум полагања испита.

Члан 69.

Испитна комисија о заказаним испитима обавештава организације судија региона, покрајине и града Београда који су дужни да образују посебну комисију за припрему кандидата са своје територије.

Члан 70.

Испитна комисија извештава кандидата за судију друге или прве категорије преко Струковне организације судија, која је поднела пријаву о датуму и месту када кандидат полаже теоретски део испита и то најкасније 30 дана пре термина за када је испит заказан.

Члан 71.

На основу броја кандидата, испитна комисија на предлог председника одређује једну или више испитних комисија од по три члана за усмени део теоретског испита.

Пре полагања теоретског дела испита, кандидати могу бити подвргнути психофизичкој провери путем теста. Овај тест обавља психолог кога одреди испитна комисија.

Члан 72.

Кандидат који није задовољио на усменом делу теоретског дела испита, није положио испит.

Члан 73.

Испитна комисија доноси одлуку да кандидат може да приступи полагању практичног дела испита и упутиће захтев удружењу судија кандидата окружног, градског, регионалног и покрајинског савеза да за свог кандидата предложи испитној комисији две утакмице на којима ће кандидат полагати практични део испита за звање судије друге или прве категорије.

Ако испитна комисија дође до закључка да одређена утакмица по својој тежини нема услова и елемената за доношење оцене о квалитету судије, неће такву утакмицу третирати као испитну, и у том случају тражиће да надлежна организација судија предложи другу утакмицу.

Члан 74.

Кандидат који успешно положи теоретски део, приступа полагању практичног дела испита. Практични део испита се састоји из суђења ЈЕДНЕ утакмице окружног, градског, регионалног и покрајинског степена такмичења, за судије друге категорије, а судије прве категорије утакмицу Српске лиге.

Извршни одбор организације надлежног савеза утврђује листу инструктора прве категорије, пре свега из редова инструктора који се истичу у едукационом раду, чији задатак је давање комисијских испитних контрола кандидату за судију друге категорије као и условних контрола кандидата за судију прве категорије.

Практични део испита спроводи комисија од два члана коју одређује испитна комисија, са листе коју претходно усвоји извршни одбор организације.

Одлука комисије на практичном делу испита мора бити једногласна, у противном практични део испита се понавља пред другом комисијом.

Члан 75.

Трошкови рада испитне комисије и контролора падају на терет кандидата, као и на: окружни, регионални, градски или покрајински фудбалски савез из којег је кандидат за судију друге или прве категорије.

Члан 76.

Кандидат, који је успешно положио теоретски испит, задовољио на усменом делу испита и положио практични део испита, стиче звање судије друге или прве категорије.

Члан 77.

Одлуку о проглашењу за судију друге или прве категорије, доноси извршни одбор организације и судији се издаје одговарајуће решење за судију друге, а диплома за судију прве категорије.

Решење - диплома садржи: одредбе из Правилника о судијама и суђењу ФСС, име и презиме судије друге или прве категорије, са датумом издавања решења.

Датумом доношења одлуке о проглашењу за судију одређене категорије судији почиње да тече стаж у тој категорији.

Решење потписује и оверава председник организације.

Члан 78.

Против одлуке испитне комисије кандидат за судију друге или прве категорије има право жалбе, само уколико донете одлуке нису у складу с овим Правилником.

Жалба се може поднети искључиво ИО струковне организације судија ФСС.

Члан 79.

Кандидат који није положио испит за звање судије друге или прве категорије, може се пријавити за нови испит по истеку шест месеци од момента подношења документације и сноси све трошкове поновљеног испита. Кандидат, који не положи ни поновни - други испит, нема више право полагања испита за звање судије друге или прве категорије.

Члан 80.

Извршни одбор организације доноси упутство о организацији и раду испитне комисије у чијој су надлежности и стицање звања за судију друге и прве категорије.

а) Посебни услови за стицање звања судије друге категорије

Члан 81.

Испит за судију друге категорије може полагати судија чији је квалитет суђења утакмица окружне - подручне и градске лиге, високо вреднован и од кога се може очекивати успешно суђење утакмица Српске лиге.

Испит за другу категорију може полагати судија који испуњава 30. јуна, односно 31. децембра, календарске године, при пријављивању за испит следеће услове:

а) да није старији од 28 година,

б) да је од стицања звања судије треће категорије успешно судио најмање 15 првенствених утакмица лиге из које се непосредно обнављају зонске и покрајинске лиге. У број утакмица се могу рачунати и суђења куп утакмица на окружном, покрајинском и градском степену такмичења.

Изузетно, судији који је као играч сениорске екипе, наступао четири године и посебно се истиче квалитетом суђења, односно судија са подручја Косова и Метохије, извршни одбор организације може одобрити полагање испита за звање судије друге категорије, ако је судио најмање 8 утакмица из услова који се тражи овом тачком Правилника.

За судије женског пола потребно је да је кандидат одсудио најмање десет првенствених или куп утакмица одговарајућег степена такмичења.

в) да се најмање једну такмичарску годину налази на листи за суђење утакмица непосредно нижег степена такмичења, из кога се обнављају зонске лиге и да је успешно судио утакмице те лиге,

г) да има најмање једну (1) успешно оцењену појединачну и једну комисијску контролу суђења са првенствених и куп утакмица у надлежности окружног - подручног, градског, регионалног и покрајинског савеза од стране републичких - инструктора друге категорије или савезних - инструктора прве категорије са листе одговарајућег степена такмичења,

д) да у току такмичарске године није кажњаван због учињене повреде Правила игре при суђењу утакмица и да у истом периоду није упућиван на поновну проверу теоретског знања или физичке спремности,

ђ) да у периоду утврђеном за пријаву испита, приликом провере спремности, није упућиван на додатну проверу теоретске или физичке спремности судија,

е) ако се кандидат пријавио за испит, а настану сметње из тачака д и ђ, он губи право полагања у том испитном року.

Изузетно за судије женског пола са подручја Косова и Метохије потребно је да је кандидат одсудио најмање 7 (седам) првенствених или куп утакмица одговарајућег степена такмичења.

Члан 82.

Испит за судију друге категорије састоји се из теоретског и практичног дела.

Теоретски део испита састоји се из писменог и усменог дела проверавања знања кандидата из Правила игре и прописа ФСС.

Писмени део теоретског испита састоји се из обраде тестова из Правила игре.

Кандидат за полагање теоретског дела писменог испита, приступа испиту пред члановима испитне комисије.

Обрада тестова, који садрже 20 питања траје 45 минута. Кандидат мора да има најмање 16 тачних одговора да би положио испит из ове области и тада се позива на усмени део испита.

Усмени део испита састоји се из провере знања из Правила игре, одлука Међународног БОРДА, одлука ФСС у вези са применом Правила игре, Статута и других прописа ФСС.

Испитна комисија води записник о испиту.

б) Посебни услови за стицање звања судије и судије помоћника прве категорије

Члан 83.

Зависно од листе на којој се налази, звање судије прве категорије може да стекне судија и судија помоћник прве категорије.

Члан 84.

Испит за судију прве категорије може полагати судија друге категорије који испуњава следеће услове:

- да на дан 30. јуна или 31. децембра године у којој подноси молбу за полагање испита, са спортском биографијом и осталим документима прописаним овим чланом, није старији од 31 године,
- да се најмање једну такмичарску годину налази на листи за суђење - помоћно суђење, утакмица Српске лиге, са које се непосредно обнавља листа за утакмице Прве лиге Србије,
- да је као судија друге категорије судио најмање 15 првенствених утакмица Српске лиге, односно обавио најмање 20 помоћних суђења, за судије помоћнике друге категорије,
- ако се ради о судији женског пола, потребно је да је као судија друге категорије судио најмање десет првенствених утакмица Српске лиге, односно обавио 15 помоћних суђења, за судије помоћнике,
- да има најмање једну успешно оцењену комисијску контролу суђења, помоћног суђења, утакмице извршене од стране инструктора - прве категорије са листе стручних посматрача суђења утакмица Супер лиге Србије и Прве лиге Србија у тој такмичарској години или са листе инструктора - предавача прве категорије,
- да у периоду утврђеном за пријаву испита, приликом провере спремности, није упућиван на поновну проверу теоретске или физичке спремности.

Кандидату који се пријавио за испит, па пре изласка на полагање испита буде упућен на поновну проверу теоретске или физичке спремности, неће бити дозвољено полагање у том испитном року.

Тачност података унетих у протокол из овог члана, проверава и писано потврђује удружење надлежног савеза.

Члан 85.

Испит за судију прве категорије састоји се из теоријског и практичног дела. На теоријском делу испита проверава се знање кандидата из Правила игре, Статута и прописа ФСС, ФИФА и УЕФА у вези са применом Правила игре и суђењем утакмица.

Теоријски део испита има: писмени и усмени део. Писмени део се састоји из два дела:

- а) обраде унапред задате теме, и
- б) одговора на 20 питања у тесту из Правила игре са одлукама Међународног БОРДА и одлука ФСС у вези са применом Правила игре у нашој земљи.

Усмени део испита се састоји из усменог пропитивања кандидата. Практични део испита кандидат полаже суђењем првенствене утакмице Српске лиге, из којих се попуњава Прва лига Србије коју одабере испитна комисија између предложених утакмица за ту сврху од стране надлежног органа регионалних, покрајинских и Фудбалског савеза града Београда. Испитна комисија одређује посебну комисију за практичан део испита од два члана са листе испитивача за полагање испита за судију прве категорије коју доноси ИО струковне организације судија ФСС.

Одлука о успешно положеном практичном делу испита мора бити једногласна, у противном, практични део испита се понавља пред другом комисијом.

Кандидат који не задовољи на обради задате теме или који не одговори тачно на најмање 16 питања из теста, није задовољио на испиту.

Кандидат који не задовољи на писменом делу испита, било у обради задате теме, било у одговорима на тестове, као и кандидат који не задовољи на усменом или практичном делу испита, има право још једном да понови комплетан испит после шест месеци од дана када је поднета пријава за испит.

Уколико жели поново да полаже кандидат је дужан да обнови и достави молбу - пријаву за полагање испита.

Члан 86.

Кандидат који је положио испит за судију прве категорије, проглашава се за судију прве категорије и издаје му се писмени документ - Диплома. Стаж у првој категорији тече од дана када кандидат успешно положи комплетан испит за судију прве категорије (практични део испита).

Испити за звање судије треће категорије

Члан 87.

Звање судије треће категорије стиче се путем испита. Испит се састоји из теоретског и усменог дела испита пред трочланом комисијом коју образује матична организација. Програм за полагање испита је јединствен за територију Републике Србије и организације, кога доноси Судијско одељење ФСС и о томе обавештава регионалне судијске техничке комисије.

Решење за судију треће категорије издаје матична организација.

Члан 88.

За полагање испита за привременог судију кандидат подноси пријаву надлежном органу матичне Струковне организације судија и прилаже следећа документа:

- а) извод из матичне књиге рођених,
- б) лекарско уверење о здравственој способности за вршење судијске дужности,
- в) биографију о свом спортском раду,
- г) доказ о играчком стажу,
- д) потврду надлежног државног органа да се против њега не води кривични поступак и да није осуђиван за кривична дела и дела нечасне природе,
- ђ) да није под казном или суспензијом у фудбалској или другој спортској организацији,
- е) за малолетна лица сагласност једног од родитеља.

Члан 89.

Испит за привременог судију може полагати кандидат који није млађи од 16 година и старији од 26 година у време пријаве за испит.

Припрему кандидата за испит спроводе општинске и градске организације судија по програму школе за фудбалске судије.

Члан 90.

Испит не може полагати:

- а) лице које је дисквалификовано одлуком надлежног органа организације из области физичке културе и спорта,
- б) лице које се налази под суспензијом или казном забране вршења функција у спорту у време трајања суспензије односно казне,
- в) лице које је правоснажном пресудом надлежног суда осуђено за кривична дела нечасне природе, као и лице против кога се, по том основу, води кривични поступак,
- г) лице коме здравствени разлози и физички изглед онемогућавају вршење судијске дужности.

Члан 91.

Пре полагања испита за судију врши се провера здравствене и психофизичке способности за вршење судијске дужности у складу са одговарајућим прописима ФСС.

Члан 92.

Кандидат коме је дозвољено полагање испита може да суди утакмице најнижег ранга такмичења и млађих категорија.

Члан 93.

Испитну комисију за теоретски део од три члана, а за практични део од два члана, одређује надлежни орган организације надлежног савеза водећи рачуна да проверу теоретске спремности треба да врше судије инструктори, који се баве проучавањем Правила игре и стручним унапређењем.

Члан 94.

Испит се састоји из теоријског и практичног дела.

Теоријски део испита се састоји у провери теоријског знања из Правила игре и прописа ФСС, који се односе на Правила и обавезе у вези са организацијом и спровођењем фудбалских такмичења.

Теоријски део испита се састоји обрадом теста који садржи 20 питања и траје 45 минута. Кандидат који од овог броја питања не буде имао 16 тачних одговора, није положио испит и не позива се на усмени део испита.

Практични део испита се састоји у провери практичног знања у суђењу утакмица пред комисијом, коју образује орган надлежне Струковне организације судија.

Испитна комисија води записник о испиту.

Члан 95.

На основу извештаја испитне комисије о положеном испиту орган општинске и градске Струковне организације судија проглашава кандидата у звање привременог судије и објављује одлуку у службеном гласилу и писмено обавештава судију.

О положеном испиту и стицању звања, орган матичне Струковне организације судија издаје писмени документ - сведочанство.

Члан 96.

Кандидат после положеног испита стиче звање привременог судије. Привремени судија може бити одређен за суђење првенствених и куп утакмица екипа млађих категорија играча и сениорских екипа најнижег степена такмичења.

Привремени стаж траје најдуже годину дана.

Привремени судија обавезан је да одсуди најмање 10 утакмица да би приступио полагању испита за звање судије треће категорије и да има једну увидну контролу.

По истеку овог рока привремени судија се подвргава испиту из теоријског знања и физичке спремности ради превођења у звање судија треће категорије. Уколико не положи испит треће категорије поново се подвргава испиту после истека од три месеца, када се дефинитивно одлучује о његовом превођењу у сталног судију треће категорије или брисању са списка судија.

Уколико судија за време привременог стажа из објективних разлога није одређиван за суђење утакмица, стаж му се продужава за онолико времена колико није обављао судијску дужност.

Стицање звања судије у иностранству

Члан 97.

Судија који је положио испит у иностранству, пред комисијом надлежног органа организације, или надлежног органа националног савеза - члана ФИФА, по повратку у земљу постаје судија матичног организације фудбалских судија по месту пребивалишта, у звању које је, до тада, стекао.

Судији који се због школовања, рада или другог разлога, налази у иностранству, на његов захтев, извршни одбор организације надлежног савеза ће дати сагласност да тамо суди, ако је фудбалски савез те земље члан ФИФА.

Члан 98.

Ближе прописе о испиту за судије и стицању звања судија треће категорије доноси надлежни орган матичне Струковне организације судија општинског и градског фудбалског савеза.

Судије за фудбал

Члан 99.

Фудбалски судија који има звање друге или прве категорије може се определити да суди утакмице фудбала.

Судија, који суди утакмице Прве фудбал лиге, не може се налазити на листи за суђење других лига, као и на листама делегата - инструктора других лига, осим у случају наведеном у следећем ставу.

Регионални савези могу да предложе по двојицу судија друге категорије на листу Прве Фудбал лиге, који се налазе на листи суђења или помоћног суђења Српске или Зонске лиге, који нису старији од 26 година у години у којој су предложени. Они могу истовремено бити на листи судија фудбала и фудбала. Уколико предложене судије покажу квалитет суђења фудбала, биће им омогућено да полажу испит за судију фудбала прве категорије. Уколико након положеног испита за звање фудбал судије прве категорије кандидат изабере да се налази на листи фудбал судија, аутоматски губе право да се налазе на листи суђења фудбала.

На судије фудбала које желе да полажу испит за судију фудбала прве категорије примениће се критеријуми из члана 84. Правилника о судијама и суђењу, који регулишу услове за полагање испита за судију прве категорије. Модалитет полагања испита прве категорије фудбала одредиће судијско одељење ФСС у сарадњи са Судијском комисијом и комесаром за суђење Фудбал лиге.

За суђење утакмица регионалних степена такмичења у фудбалу утврђују се листе за суђење од судија који су се определили да суде само утакмице у фудбалу и да нису старији од 45 година.

Листе суђења женског фудбала

Члан 100.

Листе суђења женског фудбала формирају се тако што на број клубова у лиги долази оптималан број судија и помоћних судија. Оптималан број судија одређује Судијска комисија ФСС.

На листама Српских лига (суђење и помоћно суђење) може се наћи, ван квоте, максимално по четири жене судије.

Судије и помоћне судије жене остварују право за предлог на међународну листу судија путем листе Супер лиге за жене.

Судијска легитимација и амблем

Члан 101.

Судије и инструктори поседује службену легитимацију Организације. Службену легитимацију издаје Судијско одељење ФСС.

Судија је дужан да за време суђења носи амблем Фудбалског савеза Србије (ФСС) који је јединствен за све судије ФСС и сва фудбалска такмичења на територији Републике Србије.

Судија и судија помоћник, док се налазе на листи ФИФА, носе амблем ФИФА и на утакмицама сталних такмичења ФСС, у складу са прописима и одлукама ФИФА.

Члан 102.

Извршни одбор струковне организације судија ФСС свим посматрачима суђења који су навршили 70 година живота, а током каријере имају минимум 50 контролисаних утакмица на Супер лиги (највишем рангу ФСС) доделиће специјалну плакету.

V - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 103.

Струковне организације судија фудбалских савеза Војводине, Косова и Метохије, региона источне и западне Србије и Фудбалског савеза Београда, дужне су да усагласе своје акте са овим Правилником о судијама и суђењу Фудбалског савеза Србије до 30.06.2016. године.

Струковне организације судија општина, округа и градова дужни су да усагласе своје акте у складу са ставом 1. овог члана до 30.06.2016. године.

Члан 104.

За све што није предвиђено Правилником о судијама и суђењу важе одредбе одговарајућих прописа Фудбалског савеза Србије и УЕФА Судијске конвенције.

Непридржавање одредби овог Правилника повлачи одговорност у складу са Дисциплинским правилником ФСС.

Члан 105.

Ступањем на снагу овог Правилника, престаје да важи Правилник о судијама и суђењу Фудбалског савеза Србије (Службени лист ФСС „Фудбал”, ванредни број 3/2015 и исправка број 28/2015).

Члан 106.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном листу ФСС "Фудбал".

ПРЕДСЕДНИК
Томислав КАРАЏИЋ с.р.